

Nicoleta Rodica Dominte

Comunicare juridică

Ediția a II-a

Cu desene de Nicoleta Rodica Dominte

Cuprins

Cuvânt-înainte	VII
Povești cu tâlc juridic	2
Despre ce comunică juriștii.....	12
Legea – simbol și text normativ în diferite cadre narative.....	24
Logos juridic	36
Cuvinte, expresii și adagii în limba latină. O componentă principală a limbajului juridic	46
În căutarea cuvântului potrivit. Semantică	58
Sinonimie. Repetiție. ∞ Pleonasm. ∞ Și <i>un pic de ortografie</i>	70
Caligrafie juridică. Despre propoziție și punctuația ei	88
Despre adjective în narațiunea juridică. <i>Cu parcimonie</i>	110
Claritate și concizie. <i>Haiku</i> juridic. ∞ Cu accent pe paragraf	130
Straturile și stilul de redactare ale unui text științific de dimensiuni reduse.....	146
În alb și negru. Stilul de redactare al textelor aplicate	162
În <i>răscolirea</i> unui argument	176

Comunicare juridică

A povesti cu <i>înțelepciune</i>	196
Geografia procesului	206
Pledoaria.....	220
O acțiune în instanță împotriva domnului Scrooge: elementele unei cereri de chemare în judecată.....	230
Metafora.....	246
Fulgurațiile beletristicii pe tărâm judiciar.....	256
Juristul să fie un veritabil Anibalector	270
Un decalog al scrierii juridice	279
Bibliografie	281

„Cu mult timp în urmă, când voiau să traverseze fluviul, oamenii din Beaugency trebuiau să se suie într-o barcă, fiindcă nu exista niciun pod. Și nici nu puteau să-și construiască singuri unul sau să plătească pe cineva să li-l ridice. Și atunci ce le rămânea de făcut?

Diavolul, care citește întotdeauna ziarele, a auzit de această situație tristă, așa că s-a gătit la patru ace și i-a făcut o vizită lordului primar din Beaugency, care era Monsieur Alfred Byrne.”

James Joyce, „Pisica și Diavolul”
(traducere Radu Paraschivescu)

Povești cu tâlc juridic

In povestea „Pisica și Diavolul”, Diavolul încheie un contract de antrepriză¹ cu lordul primar din Beaugency, Monsieur Alfred Byrne. Diavolul este antreprenorul, iar oamenii din Beaugency, reprezentați de lordul primar, sunt beneficiarii. Obiectul contractului este o lucrare materială, mai precis podul peste fluviul ce traversează orașul francez. Clauzele contractului sunt neobișnuite. Antreprenorul își asumă obligația de a executa lucrarea cu materialele sale și fără a angaja subantreprenori. Aceasta înseamnă că efortul intelectual și fizic de construcție a podului îi aparține în întregime antreprenorului. Mai departe, în autentic spirit legal, Diavolul își asumă angajamentul de a executa o construcție durabilă, rezistentă sau trainică. Surprinzător sau poate nu, durata construcției podului este de o noapte.

Prin derogare de la definiția legală a contractului de antrepriză, Diavolul, în calitate de antreprenor, nu solicită plata unui preț. În schimb, cere posesia primei persoane care va traversa podul. Deși ilegală, cerința Diavolului a fost acceptată de către lordul primar din Beaugency. Nu știm dacă lordul primar avea cunoștință despre pactul mefistofelic, dar suntem încredințați că autorul povestirii, nimeni altul decât scriitorul irlandez James Joyce, avea deplină știință.

Fiind vorba despre construcția unui pod, unii dintre dumneavoastră se vor întreba dacă s-a avut în vedere necesitatea obținerii vreunei autorizații de construcție. Nu se face nicio mențiune în povestire despre așa ceva, dar, pe de o parte, reiese cu certitudine că podul reprezenta o

¹ Art. 1.851 alin. (1) din Codul civil: „Prin contractul de antrepriză, antreprenorul se obligă ca, pe riscul său, să execute o anumită lucrare, materială ori intelectuală, sau să presteze un anumit serviciu pentru beneficiar, în schimbul unui preț”.

importantă construcție de utilitate publică și, pe de altă parte, convenția a fost încheiată cu lordul primar al orașului. Astfel încât presupunem că a fost eliberată autorizația de construcție fără nicio problemă.

Pentru a se putea verifica autenticitatea celor enunțate mai sus, redăm paragrafele convenției verbale dintre cele două părți:

„Diavolul i-a spus lordului primar ce citise la gazetă și i-a destăinuit că putea să le facă un pod localnicilor din Beaugency ca să traverseze fluviul cât de des voiau. A adăugat că era în stare să construiască un pod trainic ca niciun altul și că putea să termine lucrul într-o noapte.

Lordul primar l-a întrebat câți bani voia pentru construirea unui asemenea pod.

– Niciun ban, a spus Diavolul. Cer doar ca prima persoană care va trece podul să-mi aparțină.

– Bine, s-a învoit lordul primar.”²

Astfel încheiată, convenția părților a fost un contract consensual, deoarece contractul de antrepriză poate să fie valabil încheiat sub forma unei înțelegeri verbale, fără a fi obligatorie forma scrisă. Pe de o parte, reiese din poveste că lordul primar, Monsieur Alfred Byrne, și Diavolul au avut încredere în convenția verbală, iar, pe de altă parte, antreprenorul nu a cerut plata unui preț care să impună obligativitatea formei scrise pentru a putea proba valoarea prețului.

În următoarea noapte, Diavolul a respectat obligația contractuală și a realizat „un pod de piatră frumos și trainic, care se întindea peste fluviul cel lat”³. În consecință, la finalizarea construcției, Diavolul, în calitate de antreprenor, a rămas în așteptarea contraprestației la celălalt capăt al podului. După cum probabil bănuieți, nicio persoană nu avea

² J. Joyce, Pisica și Diavolul, traducere R. Paraschivescu, ilustrații de Lelis, Ed. Humanitas Junior, București, 2025.

³ *Ibidem.*